
Inventura demokracie

Inventura demokracie

23.12.2009, 18:10, pořad: Názory a argumenty

Jan BEDNÁŘ, moderátor

Letos na podzim v době dvacátého výročí pádu komunismu se do popředí naší pozornosti dostala současná studentská iniciativa nazvaná Inventura demokracie. Už svým názvem tato iniciativa napovídá, o co jí jde. O inventuru, čili přehled hodnot, jakési zúčtování za uplynulá dvě desetiletí. Čeho jsme za tu dobu dosáhli a co nám ještě nejvíc chybí. Všichni na to máme jistě nějaký názor, ale je důležité, že se o to zajímají studenti, mladá generace, a že hledají společnou odpověď. Nad jejich akcí a tím, že do veřejné sféry snad konečně vstupuje nová generace, se zamýšlí Petr Příhoda.

Petr PŘÍHODA, redaktor

Rád upozorňuji na zajímavou, inspirativní, tedy potěšující iniciativu pražských vysokoškoláků, kteří navštívili s videokamerou asi dvacet špičkových politiků a dali s nimi tvrdou řeč o čtyřech tématech, respektive absurditách - o jejich poslanecké imunitě, o nekontrolovaném lobbingu, o poslaneckém "folkloru", legislativních přilepcích, a o sestavování mediálních rad. Tázaní se ošívali, jak kdo uměl, ale sympatie studentů nezískali. Ti ovšem nezůstávají při tomto pranýřování, dodávám neveřejném, Česká televize nám to asi nepředvede. Proto si zaslouží zvláštní pozornost. Několik pražských vysokoškolských spolků se sdružilo ve Studentskou unii Univerzity Karlovy s tím, že budou pěstovat zájem o věci veřejné. Pokládám to za zcela nový fenomén. Poslední aktivizací studentů, kterou pamatuji, byla jejich stávka před 20 lety. Toto už je nová generace. Ta, o níž se často říká, že vyrostla už v podmínkách svobody, proto jsou do ní vkládány jakési naděje. Jde ovšem o pustý alibismus. Jakože my už to tady nenapravíme, ať to tedy udělají ti po nás. Jenže pokolení, vyrostlé v polistopadové epoše, se k tomu nemá. Platí to i o vysokoškolácích jako celku. Například moji studenti, jsou to medicí, sice nezažili na vlastní kůži minulý režim, ale polistopadová politická scéna v nich stačila vypěstovat otrávenost nejen politikou, ale společenským děním vůbec. Až na nečetné výjimky. Ti ze Studentské unie jsou vlastně také výjimkou, ale slibnou. Přál bych si, aby byli první vlaštovkou. Diskutují, zvou si hosty a sympaticky promýšlejí možnosti občana politicky se angažovat. Zjišťují, že to vlastně neumějí, zkoušejí se to naučit a seznámit s tím jiné studenty. U příležitosti 20. výročí listopadového převratu vydali prohlášení Inventura demokracie 2009. Ta jejich akce s videokamerou, kdy přistihli naše špičkové politiky v negližé, to byla jen součást širší iniciativy. V tom prohlášení mě zaujala pasáž Reflexe naší komunistické minulosti. Práví se tam například toto, cituji: "Dodnes nám chybí jasné pojmenování principů jakými fungovala totalitní moc a jak deformovala společnosti i jednotlivce. Nemáme ani trochu zmapováno, kolik návyků a postojů z té doby si všichni neseme, aniž o tom víme." Konec citátu. Oni by chtěli "znát minulost doopravdy", jak se tam píše. K tomu mě napadá, to, že to nemají ani trochu zmapováno, jim v nejmenším nezazlívám. Ale svědčí to o mezigenerační komunikační bariéře. To jejich rodiče a ovšem i prarodiče jim měli pomoci s tím mapováním aspoň začít. Snad tomu rozumím. Vysoce převážná část pokolení jejich rodičů a prarodičů se za tvakzně normalizace, tedy v předlistopadovém dvacetiletí, nechala morálně odzbrojit, čili zlomit. O tom se doma samozřejmě nemluví, protože nikdo nemluví rád o svém ponížení. Ti, o nichž mluvím, tento rodičovský a prarodičovský dluh, či spíše jeho důsledek tuší. Rozhodli se splatit ho vlastními silami. Znameníť nápad. Tak nějak si představují původní smysl toho, čemu se říká, a stalo se z toho klíše, vyrovnat se s minulostí. Jejich motivace je v tom dobrém smyslu buditelská. Chtějí nejprve probudit sami sebe. Ve své generaci jsou menšinou. Je to jen první vlaštovka. Kéž umí létat. Kdo si jim prý slíbil miliony, když založí politickou stranu. To je ukvapenost. Ať jim je postupně dává, ale ať na ně nekvaltuje. Oni musí nejprve získat kolegy na svých fakultách a pak na jiných. Zatím je to slibné nastartování procesu. Co potřebují, je vytrvalost. Odolnost vůči nezdarům. O nás Češích se říká, že dovedeme vzplanout jako vích slámy, ale pak jdeme od toho. Kdo se o nich poučí, dozví se to na této internetové adrese www.inventurademokracie.cz.

Jan BEDNÁŘ, moderátor

U mikrofonu byl Petr Příhoda.